

..... [p1]

Brugge, 29 November 1887.

Achtbare Heer en Vriend,

Het doet mij genoegen dat mijn “Mazeltjes droom” U van waarden is¹ Ik vraag van mijnen kant links en rechts om de historie van dien Droom te achterhalen: wij hebben hier nu eene van die schulpen vast, waar het binnenste van overlang uit en verloren is. Toch verwacht ik dat de eene of andere eenvoudige boereman mij of iemand anders zeggen zal: “Wel heere! is ‘t maar dat? Zet u en horkt²

“Onze Volkstaal” is meer dan een jaar ten achter; ik hoor er niets meer van. ‘t Zit hem ook in slechte handen, en, platuit gezeid, zij hebben ginder geene handeling van linguïstiek; verder dan woordenlijstjes zonder uitleg of gissingen ernevens, - kerkhofbotjes! - gaat het niet dikwijls.³

Nu⁴

..... [p2]

Loquela, n^r 4⁵

.....

- 1 Vraag in: Bijblad van Loquela: 7 (Pietmaand en Bamesse 1887) 5-6: “Wat beteekent: ‘Uit mazeltjes droom komen?’” Wat of wie is dat mazeltje of Mazel?”. Karel Deflou geeft antwoord in de [zijn brief aan G. Gezelle van 12 oktober 1887](#). Mazeltjes droom ook nog later in: Zantekoorn. In: Loquela: 15 (Hooimaand 1895) 3, p.20: “MAZELTJES DROOM, den. = Eerste slaap, bij overdracht, verbijsteringe van zinnen. — “Dat ik dat zou gaan betalen? kom-je uit Mazeltjes droom de’?” Geh. Brugge. Vrglkt Maaiedokke.”
- 2 Luister (WNT: horeken).
- 3 *Onze Volkstaal: Tijdschrift gewijd aan de Studie der Nederlandsche Tongvallen* (1882-1890, hoofdredacteur Hajo Taco de Beer) wilde een wetenschappelijk verantwoorde dialectstudie opzetten om een algemeen Nederlands idioticon te bekomen. Het tijdschrift verscheen echter zeer onregelmatig: in 1882, in 1885 en de laatste keer in 1890.
- 4 Het woord “Nu” staat dubbel geschreven bij de paginaovergang.
- 5 Loquela: 7 (Oestmaand 1887) 4.

Gatouwē.⁶ Nooit zal mijne moeder dat anders uitspreken. Geheel de streek tusschen Pitthem en Rousselare, die toch zoo taalveerdig en woordenrijk is! zegt niet anders dan gatouwe. Ouderlingen spreken er nog de eind-e als e/â uit, vooral in oude termen. 't Is daar dat ik de gâdōod hoorde noemen; 't is daar dat men mèèl zegt voor meel = multer; dat de diminutieven op ke en ge als ga, ka luiden, enz. Zoei! en Wââie! komen daar ook te pas als uitroepen.

Wat voor een boekje bedoelt men in n° 63 der Wetenswaardigheden⁷

Hebt gij reeds mortorie verklaard gevonden?⁸ [*professor*] Nelis zegt mij, dat het = [*fransch*] carnage, tuerie beteekent; het staat in den Walewein; maar ik heb geenen [*Walewein*] te mijner beschikking.

Had ik Debo's [*Idioticon*] onder de hand (mijne boeken liggen overhoop door te verhuizen⁹) ik zou kijken of mutse = zwijnenmaag er in staat. Mutse = maag; iemand mutsen, slecht gemutst zijn; estomaquer [*quelqu'un*]?

..... [p3]

[*Loquela*] N^r 6¹⁰

Haver-uit-de Mouwe¹¹ = slagen. In Conscience, de Schoolmeester¹² (*[Antwerpen]*) staat er: "straks krijgt hij toch weêr haver."

.....

6 Het lemma 'Gatouwe' in Zantekoorn. In: *Loquela*: 4 (Oestmaand 1887) 4, p.26.

In de brief van Deflou wordt de a in Gatouwe telkens onderlijnd om het opvallende verschil met de uitspraak "getouwe" (= weefgetouw) aan te duiden. Het streepje boven de eind-e duidt aan dat deze e dof uitgesproken wordt, als de e in het. Zie ook de [brief van K. Deflou aan G. Gezelle van 02/07/1888](#).

7 Bijblad van *Loquela*: 7 (Oestmaand 1887) 4, N°63. "J'ai eu entre les mains des manuels, destinés hélas! à l'instruction des enfants du peuple, et où des gravures illustraient ces faussetés, pour les mieux fixer dans les esprits. (...)". Uit: "*La Vérité et le Mensonge dans l'histoire, discours prononcé le 23 Août 1887 au Congrès des Sciences Historiques et Archéologiques, à Bruges, par M. Henry Cochin, Membre du Comité Flamand de France. — Dunkerque. Gustave Baudet, Imprimeur-Editeur, 30, rue Nationale. 1887.*"

8 Vraag in: Bijblad van *Loquela*: 6 (Sporkele 1887) 10: "Kent er iemand den zin van 't w. mortorie? Eduard De Dene, Brugge 1561."

9 Deflou verhuisde omstreeks het najaar van 1887 van de Garenmarkt 1 te Brugge (zie [brief van 16/01/1882](#)) naar de Oude Gentweg 26 of 28 (zie brieven van [08/01/1888](#), [16/05/1888](#) en [ongedateerd naamkaartje](#)).

10 *Loquela*: 7 (Barnesse 1887) 6.

11 Zantekoorn. In: *Loquela*: 7 (Barnesse 1887) 6, p.44: "HAVER UIT DE MOUWE, de. = Slagen.

— Ze zou'n hem daar seffens haver uit de mouwe geven. Geh.? Uit de nalatenschap van zaliger Deken De Bo."

[verbo]¹³ Keldereren.¹⁴ Zou mijn Kelderkraweitje dan wel een [Kwelderkraweitje] zijn?

Ik verzamel maar altijd voort, rijp en groen, woorden, brokken van oude liedjes, rijmspreuken, enz. Verledene week hoorde ik nog:

“Schōon plānkier:

Roēpt dē jongmāns ālhier¹⁵

dat veel zins bevat: Waar ‘t plankier¹⁶ in de arme gewesten vooral, vuil ligt, wonen bejaarde lieden of mensen met kleine kinderen, die geen’ tijd hebben om hun gedacht tot buiten de deur te doen gaan; waar integendeel jonge dochters of aankomende meisjes zijn, wordt het plankier intijds gevaagd en geschuurd. Dat is voor de jongmans een spur, gelijk het gebaante voor de jagers.

Een “rekwestrant” vroeg verledene week aan de Bestendige Deputatie de bemachtiging om eene dermzouterij ([fransch] boyauderie) in te richten.

.....

12 Gaat over het verhaal “De schoolmeester ten tyde van Maria-Theresia? Zedeschets.” uit de bundel: Avondstonden. Antwerpen: J.E. Buschmann, 1846, p.232-251. Oorspronkelijk “De dorpschoolmeester ten tyde van Maria-Theresia? Een tafereel”, in: De Noordstar: 2 (1841), p.241-258.

13 Bij het woord.

14 Zantekoorn. In: Loquela: 7 (Barnesse 1887) 6, p.45: “KELDEREN, kelderde, gekelderd. = Kwellen, pijn, leed aandoen. — 'k He' twee maanden lang gekelderd geweest van de zilte! Geh. Kortrijk. Dit w. en is niet te verwarren met het gekende boek- en bastaardw. keldereren(2), in den kelder doen, in cellar-ium mittere, in-cellariare. Keldereren(1) is een echt Germaansch, geen Latijnsch VI. w., uitbouw van kwellen, kwelleren (ll = ld) kweldereren, zonder w, keldereren. Vrglk kwatrecht katrecht, verkwaazen verkazen, kwagaren kagaren, boekweetekoeke boekeetekoeke, eetekoeke, misvat (h)eete koeke, enz. Het w. en staat nievers bekend, mijns wetens, zelfs niet in Dr de Jagers Frequentativenboek.

Het Hoogduitsch w. kelteren, van kelter, kwaad latijn calcatura, calctura, oud Hoogduitsch calctur, kaltir, ketter, waar de wijn getreden wordt (calctur) en komt hier insgelijks niet te passe. “

15 Boven de lettergrepen staan korte en lange horizontale lijntjes om het metrum van het lied aan te geven. Naast de korte strepen die in de transcriptie zijn weergegeven, staan er ook lange strepen boven “kier”, “jong” en “hier”.

16 Smalle of brede zoom met stenen belegd langs een huis of stal, voetpad langs de straat. Tussen het plankier en de straat ligt een grippe (voor, goot). (De Bo, Westvlaamsch Idioticon).

Den zelfden dag hoorde ik op het Pandreitje¹⁷

..... [p4]

twee groenselwijven in volle gekäkel; eene zei: “Ze zeggen dat hi nu keunemarchand-t ook.” Vertaalt dat eens in goed [*nederlandsch*]! Voorwaar, op markten en straten is veel raars te leeren.

In afwachting U te lezen of te zien, groet ik U wel vriendelijk.

Uw [*dienstwillige*]

K. Deflou

Verontschuldig mij wegens mijn ongewoon postpapier: dat komt van te verhuizen. Verhuist nooit, tenzij – voor Brugge!

dF

.....

17 Zijarm van de Reie die de overdekte marktplaats het Pand passeerde. Het Pandreitje werd vanaf 1769 gedempt en de naam ging over op de straat, die uitgaat op de Rozenhoedkaai, en later ook op de 17de-eeuwse gevangenis in Brugge, die zich op het einde van het Pandreitje bevond. (Wikipedia)

Briefbeschrijving

Verzender	Deflou, Karel
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	29/11/1887
Verzendingsplaats	Brugge (Brugge)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel, 200x131 wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5942
Bibliotheekrecord	https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle12232

Inhoud

Incipit	Het doet mij genoegen dat mijn Mazeltjes
---------	--

Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	29/11/1887, Brugge, Karel Deflou aan [Guido Gezelle]
Editeur	Louise Snauwaert
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .

Citeren

Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
